

Govor na Posvetu v DS 11.3.2019

Spoštovana ministrica dr. Aleksandra Pivec, spoštovani predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in predsednik Komisije za kmetijstvo v Državnem svetu g. Cvetko Zupančič, spoštovani udeleženci drugega Posveta o ekološkem kmetovanju v Državnem svetu, lepo pozdravljeni!

Ob ponovnem tako množičnem srečanju me z optimizmom navdaja dejstvo, da se zavedanje o koristnosti ekološkega kmetovanja za zdravje ljudi in okolja povečuje. Vendar po dvajsetih letih organiziranega ekološkega kmetovanja v Sloveniji rezultati ne navdušujejo, prej nasprotno, kajti število ekoloških kmetij in obseg obdelovalnih površin se prepočasi povečuje, tudi samooskrba z ekološko hrano ni zadovoljiva.

V Zvezi nas skrbi, kaj se načrtuje v prihodnjem Programu razvoja podeželja. Izkazalo se je namreč, da razvoj ekološkega kmetijstva v Slovenij kroji peščica ljudi, ki jim ni mar za zdravje ljudi, kaj šele za podnebne spremembe, ki so vsak dan bolj vidne. Kapitalski interesi prevladujejo nad skrbjo za ohranjanje poseljenosti podeželja, preprečevanjem zaraščanja in pozidave kmetijskih zemljišč.

Zato se v Zvezi zavzemamo za bolj povezano sodelovanje ne le med kmeti, pač pa tudi za bolj usklajeno sodelovanje med državnimi resorji, ki so povezani z ekološkim kmetijstvom. Najlažje nam je očitati, da se ne povezujemo, obenem pa postavljati tako visoke administrativne ovire, da je povezovanje dejansko neizvedljivo.

Od ministrstva za kmetijstvo pričakujemo, da bo za hitrejši razvoj ekološkega kmetijstva sprejelo korenite izboljšave sedanjih metod in oblik dela. Predvsem je potrebno poskrbeti za učinkovito motiviranje in usposabljanje kmetov, da se bodo lažje odločali za ekološko kmetovanje. Zato potrebujemo ustrezno izobrazbeno strukturo svetovalcev za ekološko kmetovanje, ki bodo s PRENOSOM novih in v svetu uveljavljenih spoznanj in dobrih praks bogatili znanje ekoloških kmetov v Sloveniji. Tako bo kmetijsko svetovanje učinkovalo kot pospeševalec rasti dodane vrednosti v kmetijstvu in ne le kot servis za opravljanje pretežno administrativnih opravil.

S stalno enakomerno strokovno, medijsko in finančno podporo in z ustreznim semenskim materialom bomo pridelali več ekološke hrane tudi za javne zavode, za šole in vrtce. V domovih starejših in bolnišnicah bi več ekološke hrane pozitivno delovalo na zdravje in vitalnost porabnikov. Vendar pristojno Ministrstvo za javno upravo ne izvaja kontrol in nadzora nad realizacijo predpisanih 15 odstotkov ekoloških obrokov v javnih zavodih, ali pa ne obvešča javnosti o svojem delu. Menimo, da je tak nadzor tudi ustrezna dejavnost za preprečevanje nabave manj kakovostne cenene uvožene hrane, ki je brez dvoma škodljiva za javno zdravje.

Samooskrbo z ekološko pridelano hrano bomo povečali s pomočjo ustrezne generične promocije. Le tako bo potrošnik prepoznal razlike med domačo, lokalno in ekološko pridelano hrano. V zadnjem programskem obdobju je shema »Izbrana kakovost« povsem zasenčila »ekološko« shemo, ki zagotavlja sledljivost od semena do krožnika.

Pri načrtovanju okoljsko-podnebnih ukrepov energetiki in drugi strokovnjaki sploh ne upoštevajo dejstva, da ekološko kmetijstvo ustvarja 40 odstotkov manj toplogrednih plinov od konvencionalnega kmetijstva. To je velika, a povsem neizkoriščena možnost za sistematično zniževanje ogljičnega odtisa Slovenije. Logično je, da bi morala Vlada poskrbeti, da bi sredstva javnega Podnebnega sklada namenili tudi za hitrejši razvoj ekološkega kmetovanja. Še posebej ob dejstvu, da je za prometom kmetijstvo drugi največji izvor toplogrednih plinov v državi

V Zvezi vedno znova poudarjamo in zahtevamo, da se na vodovarstvenih območjih kmetuje izključno na ekološki način. Vodovarstvena območja so večinoma ravninska z lažjimi pogoji za obdelavo in namakanje, kar je tudi ena od možnosti za več ekološko pridelane zelenjave. Pozdravljamo prakse ohranitvenega kmetijstva, saj jih tudi sami promoviramo. Vztrajamo pa, da je vključitev v ekološko kontrolo osnovni pogoj za morebitno subvencioniranje ohranitvenega kmetijstva.

Ekološki kmetje vedno znova predlagamo, da so zemljišča Kmetijskega sklada prednostno namenjena ekološki pridelavi, zato naj bi ekološki kmetje imeli prednost, ko se razvršča ponudnike za najem državnih kmetijskih zemljišč.

Podpiramo iniciative, da se pravica državljanov do ohranitve rodovitne zemlje vpiše v Ustavo Republike Slovenije, podobno kot pravica do pitne vode. Ustaviti moramo nepotrebno pozidavo kmetijskih zemljišč. Grozljivo je dejstvo, da smo na 90 ha za Magno izgubili kruh in vodo za 4500 ljudi letno, Magna pa naj bi postopno v desetih letih zaposlila največ 1000 ljudi.

Nadalje pozivamo za povečanje pridelave ekoloških semen, še posebej tradicionalnih in avtohtonih sort. Samooskrba s semeni je osnova za prehransko in tudi nacionalno varnost.

Za uresničevanje vseh naštetih ciljev pa je neizogibno izdelati Akcijski načrt za ekološko kmetijstvo do leta 2030.

Spoštovani, pričakovanja Zveze za izboljšanje strategije razvoja kmetijstva do leta 2030 in Programa razvoja podeželja vam predstavljamo na letaku, ki ga imate pred seboj.

Zahvaljujem se vsem, ki ste pomagali, in vsem sodelujočim, ki ste omogočili, da se je današnji Posvet zgodil.

Posebna zahvala gre Državnemu svetu, ki nas ponovno gosti v svoji sredini. Zahvaljujemo se gospe Volasko in njeni ekipi. Zahvaljujemo se ministrstvu za pomoč, Kmetijsko gozdarski zbornici pa za predstavitev.

Uspešno delo želim vsem skupaj in hvala za pozornost!

Marija Marinček

ZDEKS